చీకటిలో చీలికలు

– గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఈ నవల ముద్రితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పాపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్నా 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మో - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట వ్రాయాలనిపించింది.

ఆ959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల వ్రాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మీద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పెయ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గొప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ. ఎలా కలిశారో పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట వ్రాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకితాలు బొత్తిగా అలవాటు లేదు) ఆయన వ్రాశారు. ముందుమాట వ్రాశారు గనుక విమర్శించలేదేమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాధ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్మానం జరిగింది. ఆయన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యింట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆరుద్ర తమ కిన్నెరసాని పాటల్ని పిప్పరమెంటు పాకం అన్నందుకు ఆయన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మరో లోకంలోకి ఎగిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే అర్థమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బంది పడుతున్నారు.

సభ ముగిసింది. రాత్రి విశ్వనాధ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేనని. మర్నాడు మధ్యాహ్న భోజనం శర్మగారింట్లో జి. కృష్ణగారూ, వి.డి. ప్రసాదరావుగారు ప్రభృతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్ని తిట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాధ గారు కించపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. ఆయన "నిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి. ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్షులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు ఆర్.బి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాధ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కొచ్చి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి ఔదార్యం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామలైలో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తుండేవాణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూడా భోజనం" అని వ్రాశారు.

తరువాత నాలుగైదు పుస్తకాలొచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యో అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. కృత్రిమం మీరు కూడా అవన్నీ చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రచురించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఎర్రసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజెప్పడం కూడా సమగ్ర సాహిత్య పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకీ ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

3

హాల్లో కూచుని ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్న గోవర్ధనరావుగారు ద్వారం దగ్గర వరదని చూడగానే "అదిగో వరదరాజులు వచ్చేశాడు" అన్నారు.

అందరూ అటువేపు తిరిగారు.

"నీ గురించే చూస్తున్నాం, రావోయ్" అన్నారు గోవర్ధనరావుగారు కుర్చీ చూపుతూ.

ఆఫీసు బట్టలయినా మార్చుకోకుండా వచ్చేశాడు వరద. ఇక్కడి ప్రశాంతత అతనిక్కాస్త ఉపశమనం కలిగించింది.

తన కుర్చీ ఎదురుగ్గా ఆరోగ్యం కూర్చుని వుంది. టేబులు మీద కాఫీని కప్పుల్లోపోస్తూ వరదని పలకరించింది..

"నువ్వు చాలా అమాయకుడివోయ్. ఆయన పిలవగానే పరిగెత్తుకు వచ్చేవల్లే వుంది. అసలాయన పిలుపుకి అర్థం వుండదు."

నవ్వింది. ఆరోగ్యం నవ్వులో ప్రత్యేకమైన అందం వుంది. ఏవో రహస్యాల్ని నవ్వు వెన్క దాచుకుంటున్నట్టు తోస్తుంది వరదకి. నెమ్మదిగా మాట చివర అంటుంది. "నువ్వప్పుడే ముగింపు చేసెయ్యకు మరీ. ఏదీ? ఇంకా వచ్చాడా, విషయం ఒక్కొక్కటీ జారుస్తాను" అని తనని తాను సమర్థించుకున్నారు గోవర్ధనరావుగారు.

దీపం నీడలోంచి మల్లెపువ్వుల వాసన మాత్రం వస్తోంది. మనిషి కనిపించడంలేదు. కొంచెం పక్కకి వంగుతేనేకానీ ఆ వ్యక్తి కనిపించదు. అయినా వినతని గుర్తుపట్టాడు వరద.

కానీ ఆ పక్కనున్న వ్యక్తి ఎవరో అర్థం కాలేదు. సన్నగా, పొడుగ్గా ఉన్నాడతను. కళ్ళల్లో చెప్పలేని ఆలోచన, పెదాల విరుపులో పట్టుదలా విస్తుపోయేట్టు చేస్తోంది వరదని.

గోవర్ధనరావుగారు ఆ వ్యక్తి వేపు తిరిగి –

"ఇతనేనోయ్ 'వరదరాజులు'. ఆడవాళ్ళలో కూడా లేనంత నెమ్మది. ఎవరేం చెప్పినా నమ్మేస్తాడు. తగని సిగ్గు. ఇతని సిగ్గులో సగం వుంటే ఈపాటికి మా వినతకి పెళ్ళయేది" నవ్వాడు.

"అయితే యివాళ్టి నుంచీ వరద దగ్గర పాఠాలు నేర్చుకుంటాను" అంది వినత.

అంతా నవ్వారు.

వరద విసుగ్గా కుర్చీలో కదిలాడు. ఎప్పుడూ వచ్చే యిల్లే అయినా, అంతా కొత్తగా తోచింది ఆనాడు. ఆరోగ్యం కనిపెట్టి, "కాఫీ తీసుకోవోయ్! అంత మరీ కష్టపడకూడదు ఆఫీసుల్లో. కాస్త దొంగతనం కూడా నేర్చుకోవాలి. కావలిస్తే ఆయన్నడుగు" అంది.

భార్యకేసి సగం కోపంతో చూశారు గోవర్ధనరావుగారు.

"నేను గవర్నమెంటు ఉద్యోగంలో డబ్బు దోచి యీ భవంతులన్నీ కట్టించానని దీని అనుమానం. ఓ యబ్బో! నువ్వు పుట్టకముందే మీ బైబిలు చదివానులే" అన్నారు ఆమె వేపు తిరిగి.

ఆరోగ్యం క్రిష్టియను. గోవర్ధనరావుగారు బౌద్ధమతం పుచ్చుకున్న హిందూ. వీరిద్దరికీ ఎలా పొత్తు కుదిరిందో వరదకి అర్థం కాదు. ఆరోగ్యం ఏమన్నా అన్నదంటే గోవర్ధనరావుగారు జవాబుతో సిద్ధమవుతారు. ఈవిడా అంతే. చివరికి యిద్దరూ నవ్వుతో రాజీపడతారు.

వాతావరణంలో చిన్న మార్పు తెచ్చింది ఆరోగ్యం యీ మాటల్తో. వినత మాట్లాడకుండా ఇంతవరకూ కూర్చోవడం ఆశ్చర్యం కలిగించింది వరదకి.

"ఈ కుర్రాణ్ణి జాగ్రత్తగా చూడవోయ్ వరదరాజులూ! చూస్తే నీకేమనిపిస్తుంది?

కొత్త వ్యక్తిని చూపిస్తూ అడిగారు గోవర్ధనరావుగారు. ఆ ప్రశ్న అందరి లోను ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

వరద చాలాసేపు తికమకపడ్డాడు. చివరికి "మంచిగా కనిపిస్తారు" అన్నాడు.

ఇల్లెగిరిపోయేట్టు నవ్వారు గోవర్ధనరావుగారు.

ఎంతోసేపటికి ఆగి "మంచితనం యీ కాలంలో చవక అయిపోయిందిలే. డబ్బిచ్చి ఎవడన్నా కొనుక్కోవచ్చుదాన్ని. మరేదైనా తోస్తే చెప్పు."

"పట్టుదల.."

"అచ్చా! ఆ విషయమే చెప్పబోతున్నాను. వీళ్ళ నాన్నగారు మా అన్నయ్య దగ్గర పనిచేసేవారు. తల్లీతండ్రీ ఎప్పుడు పోయారో నాకూ తెలీదనుకో. అబ్బో! యిదంతా పదిహేనేళ్ళ క్రిదంటి విషయంలే. ఇప్పుడితను ఎమ్మే పాసయి, యింట్లో కాళ్ళు ముడుచుక్కూచున్నాడు. కాశీపతి మీద నాకు తగని నమ్మకం. ఈ కళ్ళని చూసి 'ఎప్పటికన్నా పెద్దవాడు కాకపోతాడా' అని అనుకునేవాణ్ణి"

ఆగాడు. ఓసారి భార్య, కూతురు ముఖం చూశాడు. వాళ్ళిద్దరూ ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకోవడం కనిపెట్టి, "సరేలే ఇలాంటి విషయం మాట్లాడేప్పుడు ఆడవాళ్ళుండడం మంచిదికాదు. మొదట వీళ్ళ సంగతి తేల్చేద్దాం. అసలు నిన్నిక్కడికి ఎందుకు పిలిపించేనో తెలుసా?"

వరద మాట్లాడలేదు.

"రెండుసార్లు పోయాక, ఈ సంవత్సరం వినత బియ్యే అనిపించుకుంది. నాకు ఏభై రూపాయల ఖర్చు, వరదకి మిఠాయి యివ్వమ్మా! పిలిపించేవరకూ బ్రతకనిచ్చేనా నన్ను?"

"అందుకేనేవిటి? అలా మాట్లాడకుండా కూచుంది."

"లేకపోతే ఏం చెయ్యాలేం?"

మధ్యలో గోవర్ధనరావుగారు అందుకుని "ఆడవాళ్ళతో మాట్లాడడం కూడా ఆర్టేనోయ్. ఇంకా నువ్వు సగంలోనే వున్నావు. ఏదీ కాస్త మిఠాయి తినిపించమ్మా."

పళ్ళెం ముందుకు తోసింది వినత.

"వినత పరీక్ష ప్యాసవడం, మా గంట స్థంబం గడియారం ఆగకుండా నడవడం, ఒహటి - మిఠాయితో సరిపెట్టడం ఏమీబాగోలేదు" అంటూ అందుకున్నాడు వరద.

అంతా గొల్లుమన్నారు

కోపం వచ్చి "గుమస్తాలందరికీ లాభనష్టాలు ఆలోచించడంతోటే సరిపోతుంది. నే పోతా" అని లేచింది.

ఆరోగ్యం అప్పటికే కప్పులు తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

బల్లదగ్గర ముగ్గురూ మిగిలారు.

"చాలా రోజులయిందని ఉత్తరం వ్రాసి నేనే పిలిపించానోయ్ కాశీని. ఇప్పుడు కాదు - నాలుగేళ్ళ క్రిందట చూస్తే నా అంత వుండేవాడు కాశీపతి, మద్రాసు నుండి వచ్చేసరికి. ఇప్పుడది కాదు విషయం - ఓ తమాషా అయిన ఆలోచన చేసుకొచ్చాడు కాశీపతి, ఏమోయ్ నువ్వు చెప్తావా? నన్ను చెప్పమంటావా?"

"మీరే చెప్పండి" అన్నాడు కాశీపతి. వరదవేపు తిరిగి "ఏదో పిచ్చి ఆలోచనలెండి. ఎంతవరకు జరుగుతుందో చెప్పలేను."

"విషయం ఏమిటి?"

"ఇదయ్యా - మరి నసుగుడెందుకు. స్పష్టంగా చెప్తాను విను. ఎమ్మే రెండేళ్ళ కిందటే పాసయాడు కాశీ. అయినా నివాసం పల్లెటూరే. 'ఉద్యోగంలో చేరవోయ్' అన్నాను. నాకిష్టం లేదన్నాడు. మనందరికీ ఇష్టం వుండే చేశామా యీ ఉద్యోగాలు. అయినా నాకు యితని మీద నమ్మకం వుంది. సరేలే ఏదో ఆలోచించి వుండలేకపోడనుకున్నాను. చివరికి యిదా ఆలోచించాడు."

చుట్ట వెలిగించారు గోవర్ధనరావుగారు.

"అంతా చెప్పేముందు ఒక్కటడుగుతాను చెప్పు. డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు టాక్సీ స్టాండుపెడితే ఎలా వుంటుందంటావ్?"

నవ్వాడు వరద. "అదేమిటి?"

"మరలాగే వుంటుంది. ఎమ్మే పాసయిన వాడు పుస్తకాల షాపు పెడితేను"

కించపడ్డాడు కాశీపతి.

"అదికాదండి. నా వుద్దేశం వినండి -"

మధ్యలో అడ్డొచ్చారు గోవర్ధనరావుగారు "మరి రెండు ముక్కలు నన్ను చెప్పనీ. చదువు మాట ఎలా వున్నా డబ్బూ, దస్కం కలవాడికి పుస్తకాల షాపులూ, గట్రా - మరి నువ్వేం చేస్తావ్?"

"అది వేరే విషయం. ముందు ఆ పని మంచిదా కాదా అని ఆలోచించండి. అసలు పూర్తిగా పుస్తకాల షాపు కాదు నేను చెయ్యబోయేది"

"మరి?" ఆగాడు వరద.

"ఇదో తరహా లైబ్రరీ"

ఆశ్చర్యపోయాడు వరద.

"లైబ్రరీ ప్రారంభిస్తారా?"

"పూర్తిగా అదికూడా కాదు"

అంతకంతకూ గోవర్ధనరావుగారికి మతిపోతోంది. చుట్టపొగ వదుల్తూ పక్కకి తిరిగి కూచున్నాడు.

"ఇది ఓ తరహా యిచ్చిపుచ్చుకోవడమన్నమాట. మొదట కొన్ని పుస్తకాల్తో సంస్థ ప్రారంభమౌతుంది. ఆ పుస్తకాలు పాతవయినా, కొత్తవయినా ఫరవాలేదు. ఇక్కడికి వచ్చేవాళ్ళంతా డబ్బున్నవాళ్ళే రానక్కరలేదు. తక్కువ డబ్బుకి కూడా పెద్ద సాహిత్యం తీసుకుపోయే అవకాశాలున్నాయి. ఉదాహరణకు - షేక్స్పియర్ సాహిత్యం పెద్ద వాల్యూం వుందనుకోండి. దాని ఖరీదు యిరవై రూపాయలుంటుంది. కొత్త పుస్తకం అయితే యిరవై రూపాయలకి దాన్ని యిచ్చేస్తాం. అంతతో మనపని అయిపోలేదు. మరొక రసీదు కూడా దానితోపాటు యిస్తాం. పుస్తకం ఓసారి అయిపోయాక దాని అవసరం అయిపోతుంది.. అప్పుడు తిరిగి దాన్ని షాపుకి తీసుకొచ్చి యిచ్చేయవచ్చు. ఇప్పుడు ఆ షేక్స్పియర్ ఖరీదు పద్దెనిమిది రూపాయలే అవుతుంది. ఓసారి వాడబడినందువల్ల. అంటే 20రూపాయలు ఖర్చు చెయ్యలేని మరో వ్యక్తి చదివేందుకు అవకాశం యిస్తున్నామన్నమాట. ఓ ఆరునెలలయేసరికి షేక్స్పియర్ ఖరీదు నాలుగురూపాయలకి వస్తుంది. ఈ లోపల పుస్తకం పాడయిందా బీరువాలోంచి తీసేస్తాం. లేదా యింకా ధర తగ్గుతూనే వుంటుంది. అప్పుడు దాన్ని స్కూలు విద్యార్థి కూడా చదువుకొందుకు వీలవుతుంది. అప్పుడు బెర్నార్డు షా ఖరీదు రూపాయి. పోతన ఖరీదు రెండు రూపాయలు.. ఎన్సైక్లోపీడియా బ్రిటానికా ఏభైరూపాయలూ" ఆగాడు. తన వివరణ తనకే కొత్తగా కనిపించి నవ్వుకున్నాడు కాశీపతి.

అంతా విన్నాక యిటు తిరిగి "ఏమన్నా అర్థమయిందా?" అన్నాడు గోవర్ధనరావుగారు వరదతో.

మతిపోయింది వరదకి. ఇదేదో కొత్త తెగింపులాగా, ప్రపంచానికి కొత్తపుంత వేయడానికి పూనుకున్న కొత్త నియంతలాగా కనిపించాడు కాశీపతి. అతడివేపు నిర్ఘాంతపోయి చూస్తూ కూచున్నాడు వరద. గోవర్ధనరావుగారి మాట అతనికి వినిపించలేదు.

"ఈ విధంగా చెయ్యడం వల్ల మీకేం లాభం?"

"లాభనష్టాలు తర్వాత ఆలోచించాలి, నిజానికి నష్టం వుండదని నా అభిప్రాయం. అయినా మొదలెట్టి జరిపితేనేకానీ ఏమీ చెప్పలేను నేను. పుస్తకం తిరిగి యిచ్చే ప్రతీవ్యక్తి దగ్గరా కొంత శాతం డబ్బు తగ్గిస్తాం, అది చాలు సంస్థ నడిచేట్టు చూసుకోడానికి షేక్స్‌పియర్ చదివాక తెస్తాడనుకోండి. ఈసారి పద్దెనిమిది రూపాయలకే తిరిగి యిస్తాం. ఆ రెండు రూపాయలూ సంస్థకి మిగులుతాయన్నమాట. ఆ పద్దెనిమిది రూపాయలు అతను రొఖ్ఖం తీసుకోవచ్చు. లేదా ఆ ఖరీదుగల పుస్తకాలు తీసుకోవచ్చు."

"కానీ మొదలెట్టడానికి కొంత డబ్బు వుండాలిగా? మొదట కొన్ని పుస్తకాలు బీరువాల్లో చేరాలి, అదెలాగ?"

"నాకున్న సమస్యల్లా అదే! - ఆలోచన వుందిగాని, డబ్బుతక్కువ. దీనికి మొట్టమొదట పని, నన్ను నమ్మగలిగిన వాళ్ళని సంపాదించుకోగలగడం."

"తర్వాత?"

"కాస్త గొప్పగా బ్రతికేవాళ్ళందరికీ యీ ప్రోగ్రాంను విపులీకరించడం, నమ్మగలిగినవాళ్ళు షేర్లు కొంటారు. లేనివాళ్ళు లేదు. కానీ మొదటే ఓ నిబంధన వుంచుతాను. అయిదేళ్ళవరకూ ఆ డబ్బు వాపసు యివ్వబడదు. లాభాలన్నీ సంస్థ అభివృద్ధికి వినియోగిస్తాం. నష్టాలొస్తే భరాయించాలి."

"ఇలా అయితే ఎవరయినా ముందుకు రావడం కష్టం. మొదటి విషయం యీ ప్రోగ్రాం మీద నమ్మకం కుదరకపోవడం. రెండో విషయం డబ్బు."

నవ్వాడు కాశీపతి, నవ్వినప్పుడు అతని ముఖంలో ఠీవి, ఆత్మవిశ్వాసం వరదని విస్మితుణ్ణి చేసింది.

"ఇన్ని బాధలుండడం వల్లే రెండేళ్ళుగా నిరుద్యోగిగి వుండిపోయాను వరదరాజులుగారూ! ఇదీ అసలు విషయం."

"పోనీ, మీ పని సానుకూలమయే వరకూ ఏదన్నా ఉద్యోగం చేయకూడదా?"

"అదే నా పాయింటు" - కుర్చీ రెండు కాళ్ళమీదా వెనక్కు చేరబడి వున్నవాడల్లా ముందుకు వంగారు గోవర్ధనరావుగారు. ఆ తొందర్లో చుట్ట వంటిమీద పడి చెయ్యికాలింది.

"లాభం లేదు వరదరాజులుగారు! ఒక్కసారి ఉద్యోగం అని దిగామా జీవితాంతం ఆ ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతాం. ఏళ్ళయినా సరే. ఎదురు నిలబడాలి. అందుకని యీ ఉద్యోగాల వేపు అసలు రాను."

"అదే మీ కుర్రాళ్ళలో వున్న చిక్కు. ఉద్యోగం చేస్తూ ఈ బుద్ధిజం మీద రిసెర్చ్ నేను జరపలేదూ? గవర్నమెంటు ఉద్యోగం వదిలి అమెరికా వెళ్ళగలిగాను బుద్ధిస్టు ఎసోసియేషన్ స్కాలర్‌షిప్పుతో - నువ్వు 'ఊ' అను నీ కాళ్ళ దగ్గరికి వెయ్యి ఉద్యోగాలు వచ్చేట్టు చూస్తాను. నీకేమోయ్ ఎమ్మేవి?"

నవ్వాడు కాశీ.

"మీకర్థం కాదులెండి. ఇంకా నేను కొన్నాళ్ళు ఎదురీదాలి. అప్పుడేమైనా ఫలితం కనిపిస్తుందేమో."

ఇంతవరకూ స్థిమితంగా కూర్చున్నాడు వరద. ఈ మనిషికి ఎంత ఆత్మవిశ్వాసం వున్నదీ అని ఆలోచిస్తున్నాడు. నిజమే అతనన్నది. తను రచయితగా బ్రతకదల్చాడు. అయినా వూరికే వుండటం చేతకాక హార్బర్లో గుమస్తా అయాడు. ఇరవై ఎనిమిదేళ్ళ జీవితంలో ఎనిమిదేళ్ళు యిలాగే గడిచిపోయాయి. ఉద్యోగం వదలడానికి పిరికితనం. ఆశల్ని, ఆశయాల్ని వేళ్ళతో పెకిలించి అంతంలేని మహాప్రవాహంలో యీడ్చుకుపోతోంది జీవితం.

ఒడ్డుతెగి ప్రవాహంలో పడిన కాగితం పడవలాగా, ఆటుపోటుల్ని దాటుతూ సాగిపోతున్నాడు వరద.

ఒక్కసారి నిలువునా వణికాడు

"చాలా మంచిపనే చేశారు మీరు. ఈ దరిద్రపు ఉద్యోగాల్లో పడకండి. మీ ఆలోచనల్ని మీ ధైర్యాన్ని సడలించకండి" అన్నాడు ఓ యుగం తర్వాత.

ఈలోగా గోవర్ధనరావుగారు ఏం చెప్పారో అతనికి వినిపించలేదు.

కాశీపతి ముఖం ఆశ్చర్యంతో మెరిసింది. గోవర్ధనరావుగారు బిత్తరపోయారు. వరద ముఖంలో నిర్ధారణ యిద్దర్నీ కదిలించింది.

"అయితే మీరు నా ప్రోగ్రాంలో మంచిని ఊహించగలిగారా?" అన్నాడు కాశీ సంతోషంతో.

వరద మాట్లాడలేదు.

"ఈ సంస్థకి పేరు కూడా నిర్ణయించాను. 'ఇంటిలిజెన్స్ ఎక్స్ఛేంజ్' తెలుగులో దీనికి సరిపోయే మాటలు దొరకలేదు. అందుకని యింగ్లీషులోనే వుంచుతాను ఏమంటారు?"

"మీ ప్రోగ్రాం విషయం నేనేం చెప్పలేను. అది బాగుండనూవచ్చు. పూర్తిగా కాకపోనూవచ్చు. కానీ మీ పట్టుదల నాకు నచ్చింది. ఇలాంటి సమయాల్లో మనిషికి 'ఆత్మబలం' చాలా అవసరం. అది మీ దగ్గర తగినంత వుంది."

పూర్తిగా హర్షించకుండానూ, పూర్తిగా నిరుత్సాహపర్చకుండానూ చెప్పిన మాటలు కాశీపతిని ఓ విధంగా సంతోషపరిచాయి. గోవర్ధనరావుగారు లోపల్లోపల సంతోషపడినా, ఇంకా కాశీపతిని ఓ విధంగా సంతోషపరిచాయి. గోవర్ధనరావుగారు లోపల్లోపల సంతోషపడినా, ఇంకా కాశీపతి తప్పటడుగు వేస్తున్నాడేమోనన్న ఆలోచన మాత్రం వదులుకోలేదు.

"మరి వెళ్తానండి" అంటూ లేచాడు వరద.

"ఎక్కడికి?"

"ఇంటికి పోవాలి - తొమ్మిదయింది."

"అమ్మా, వినతా!" అని పిలిచారు గోవర్ధనరావుగారు. వచ్చాక "వరద యింటికి వెళ్తానంటున్నాడు చూడు" అన్నారు నవ్వుతూ.

"మిఠాయి చాలదన్నాడుగా? భోజనం ఏర్పాటు చేయించాను" అంది.

దిమ్మరపోయి చూశాడు వరద.

"భేష్! మంచి శిక్షే. ఈ రోజుతో యితని బ్రాహ్మణ్యం సరి. అయితే వడ్డించమనండి. లేస్తున్నాం"

"నాగురించి గులాబి ఎదురుచూస్తుంది. ఇవాల్టికి వెళ్ళనివ్వండి"

"మరేం బెంగపెట్టుకోలేదులే. ముందే చెప్పాను" అంది వినత.

"ఆడవాళ్ళు ప్రోగ్రాం వేస్తే తిరుగుండదోయ్. ముందు లోపలికి పద. కాశీపతితో చిన్న విషయం మాట్లాడి వచ్చేస్తున్నాను" అన్నారు గోవర్ధనరావుగారు.

ఇంకేం చెప్పలేక వినత వెనక నడిచాడు వరద.

వసారా దాటి వంటగది వేపు నడవబోతూండేసరికి వినత ఆపుజేసింది - "పైకి అన్నానేగాని, యిష్టం లేదనా? అమ్మో! భోజనానికి అప్పుడే కాదులే. యిలా పద"

వినత మీద నిజంగానే కోపం వచ్చింది వరదకి. గదిలో టేబులు మీద వున్న పుస్తకం జరిపి కూర్చున్నాడు.

ఎదురుగ్గా గుమ్మానికి చేరబడి మట్టంతా చీరకి పూసుకొంది వినత. అతని మౌనం చూసి నవ్వుకుంది. కోప వస్తే మాటలు రావు వరదకి.

"ఇంక తిట్టు నన్ను"

తలెత్తాడతను "ఎందుకూ?"

"కోపం వచ్చిందిగా?"

"నీమీద నాకెందుకూ కోపం?"

"ఒకటి, భోజనానికి వుంచేసానని, రెండు, విషయం చెప్పకుండా రప్పించానని, మూడు... "

"ఏమిటి మూడు?"

"నేను పరీక్ష పాసయానని" నవ్వింది.

"నాకింకా అనుమానమే నువు పాసయావో లేదోనని, గులాబి యీ విషయం చెప్పనేలేదు. గోవర్ధనరావుగారు పిలిచారంటే పరిగెత్తుకు వచ్చాను."

"అందుకనే అలా చెప్పాను. తీపి తినిపించడానికి పిలిచాను."

రెండోసారి తలెత్తాడు వరద. ఆమె కళ్ళల్లో చిలిపితనం చూసి వణికాడు. అక్కడ నిలబడ్డ ఆమె కొత్తగా కనిపించింది.

అలానే చూస్తూ కూచున్న అతణ్ణి చూసి ఆమె సిగ్గుపడ్డది.

"ఏమిటలా..?"

"నాకంటే పెద్దదానివయావు"

"ఏ విషయంలో?"

"మొదట చదువులో"

"తర్వాత?"

"డబ్బు సరే.."

"ఇంకా చెప్పు -"

"అందం"

"అబ్బో నాకు తెలీదే?" అంది. ఎంత దాచుకుందామని ప్రయత్నించినా రక్తం చెక్కిళ్ళల్లోకి ప్రాకడం గమనిస్తూనే వున్నాడు వరద.

"సిగ్గు నీ ముఖంలో బావుందదు. ఎందుకంటే -"

ఇంతలో 'ఏమిటేమి'టంటూ గోవర్ధనరావుగారు వచ్చారు. అతన్ని చూసి ఎవ్వరూ వినత అతని కూతురని అనుకోరు. ఆరోగ్యం, పెదాల్లో వంపు, ఆమె మార్దవత, గోవర్ధనరావుగారి చిలిపితనం, కాస్తపాటి కోపం పంచుకుని పుట్టింది వినత, పేకమేడ వంపులు ఆమె శరీరంలోని యెత్తు పల్లాలు.

కాశీపతి మేడమెట్లకి చేరబడి కాళ్ళు తుడుచుకుంటున్నాడు.

"సిగ్గు గురించి మొదటి పాఠం చెపుతున్నాడు. నాన్నగారూ!" అంది వినత.

"మరీ అంత అల్లరిచెయ్యకూడదమ్మా మొగాళ్ళ దగ్గర. అందుకే నువ్వు పిలిస్తే రాడు వరదరాజులు. ఇవాళ నాచేత ఓ పెద్ద అబద్ధం ఆడించిందోయ్. దీని ప్రోత్సాహం మీదే మీ చెల్లెలితో అబద్ధం చెప్పాను."

"పులి. గొల్లవాడు కథ. ఈసారి వచ్చి చెవి మెలేస్తాను."

"అంతేగానీ రావడం మానేయకు. నువ్వు రాకపోతే నాకేం తోచదు" అన్నారు గోవర్ధనరావుగారు.

"పోనీ మీరే వరద యింటికి వెళ్తూండండి నాన్నగారూ" అంది వినత.

"ఎందుకు వెళ్ళనమ్మా. నీ మొగుడు వొచ్చాక అలాగే వెళ్తాను. ఏంవోయ్ కాశీ" అంటూ అటు నడిచారు గోవర్ధనరావు గారు అర్థయుక్తంగా మాటమార్చి.

ఈ సంభాషణలో యిరుక్కోడం తెలీక ఆకాశం నలుపుని చూస్తూ అటు తిరిగి నిలబడ్డ కాశీ, గోవర్ధనరావుగారి పలకరింతకి యిటు తిరిగి నవ్వాడు.

"సిగ్గుపడ్డం బాగా తెల్సే నీకు" అని జడపట్టుకు మొహం మీద కొట్టాడు వరద.

కోపంతో దొంగచూపు చూసింది వినత.

"***స్త్రీకి అందం ప్రకృతి ప్రసాదించిన మొదటి వరం***" అనుకున్నాడు వరద ఆమె కళ్ళల్లో మెరుపును చూసి.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments